

PELS RIJCKEN

Notitie

voor Mr. M.P.T. Rongen (Provincie Limburg)
van [REDACTED] (Pels Rijcken)
datum 27 oktober 2021
inzake Advies Borging voortdurende geheimhoudingsplicht en lobbyverbod
zaaknr 11017064

---

1 Inleiding; voorgelegde vraag

- 1.1 In verband met de vaststelling van (een wijziging van) de Gedragscode integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden Provincie Limburg 2021 (hierna: **Gedragscode**), bestaat het voornemen om in die Gedragscode ook een bepaling op te nemen die betrekking heeft op de verplichting tot het geheim houden van informatie die ook voortduurt na beëindiging van de functie als bestuurder. De voorgestelde bepaling zou als volgt moeten gaan luiden:

"[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]"

- 1.2 U heeft mij gevraagd op welke wijze hetgeen in de voorgestelde bepaling is geregeld over a. de geheimhoudingsplicht (die ook voortduurt na het neerleggen van de bestuurlijke functie) en b. contacten met ambtenaren na het aftreden als bestuurder juridisch kan worden geborgd. Die vraag beantwoord ik als volgt.

2 Beantwoording van de vraag

- 2.1 In het vervolg van deze notitie onderzoek ik de ruimte voor verdere juridische borging van naleving van het beoogde artikel 3.3. van de Gedragscode. Vooraf merk ik daarop op dat [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]

Inprenting geheimhoudingsplicht en mogelijkheden voor borging van de naleving

- 2.2 Voor leden van het college van gedeputeerde staten en voor de commissaris van de Koning geldt een wettelijk geregelde geheimhoudingsplicht. Die geheimhoudingsplicht vloeit voort uit artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht.¹ Overtreding van de geheimhoudingsplicht is strafbaar gesteld.² Een eerste vaststelling is dat de geheimhoudingsplicht (en de sanctionering van de niet naleving van die verplichting) door de formele wetgever zijn geregeld.

Suggesties voor aanpassing van artikel 3.3. van de Gedragscode op het punt van geheimhouding

- 2.3 [REDACTED]

- 2.4 Daarnaast kan overwogen worden om [REDACTED]

- 2.5 [REDACTED]

¹ Artikel 2:5 van de Awb luidt: "1. Een ieder die is betrokken bij de uitvoering van de taak van een bestuursorgaan en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit. 2. Het eerste lid is mede van toepassing op instellingen en daartoe behorende of daarvoor werkzame personen die door een bestuursorgaan worden betrokken bij de uitvoering van zijn taak, en op instellingen en daartoe behorende of daarvoor werkzame personen die een bij of krachtens de wet toegekende taak uitoefenen."

² Artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht luidt: "1. Hij die enig geheim waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift dan wel van vroeger ambt of beroep verplicht is het te bewaren, opzettelijk schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie. 2. Indien dit misdrijf tegen een bepaald persoon gepleegd is, wordt het slechts vervolgd op diens klacht."

2.6

[illegible]

Contactverbod tussen voormalig bestuurders en provinciedewerks

2.7

De voorgestelde bepaling in de (wijziging van de) Gedragscode voorziet daarnaast in een tweejarig verbod voor de oud-bestuurder om in verband met de werkzaamheden in het kader van de nieuwe werkkring, contact te onderhouden met provinciale medewerkers. Het expliciteren van deze norm, die ook op dit punt *awareness* creëert bij aantredende bestuurders, is in overeenstemming met hetgeen op rijksniveau is geregeld over deze thematiek.⁶

In de door de Minister van BZK vastgestelde *Circulaire lobbyverbod bewindspersonen*⁷ is opgemerkt:

*"Bij de aanvaarding en vervulling van een nieuwe werkkring heeft de
gewezen bewindspersoon de verantwoordelijkheid om belangen op een*

³ Dit vloeit voort uit de parlementaire geschiedenis op artikel 150 van de Provinciewet (en de vergelijkbare bepaling in de Gemeentewet (*Kamerstukken II*, 19 403, nr. 3, p. 137)).

4 Artikel 61 van de Provinciewet.

⁵ Artikel 35b van de Provinciewet.

⁶ In het Handboek voor bewindspersonen, het zogeheten “Blauwe Boek” dat aan aantredende bewindspersonen wordt ter hand gesteld, staat daarover vermeld: “Vervolgfuncties. Gewezen bewindspersonen zijn gedurende een periode van twee jaar na hun aftreden voor de medewerkers van hun voormalige ministerie niet aanvaardbaar als lobbyist namens een bedrijf, een semipublieke organisatie of een lobbyorganisatie die belangen behartigt op het beleidsterrein van de gewezen bewindspersoon. De secretaris-generaal van het desbetreffende ministerie heeft de mogelijkheid een uitzondering op deze regeling toe te staan. Een gewezen bewindspersoon die na het aftreden werkzaam is in het bedrijfsleven mag vanwege zijn statuut en reputatie in het buitenland wel leiding geven of deel uitmaken van een door een ministerie georganiseerde handelsdelegatie.”

7 Verwezen zij naar de beantwoording van Kamervragen door de minister van BZK, van 13 juli 2021 (en met name het antwoord op vraag 8), Kamerstukken II, 2020-2021, Aangangsel van de Handelingen, 3559 en de Circulaire lobbyverbod bewindspersonen waarnaar wordt verwezen, is te vinden in Stcrt. 2017, 58811. Hoewel de circulaire strikt genomen is ingetrokken, blijkt uit de beantwoording van de Kamervragen dat zij nog steeds de geldende integriteitsopvatting weergeeft.

zorgvuldige manier te scheiden. Door tijdens de ambtsvervulling al rekening te houden met de belangen van zijn toekomstige werkgever kan er sprake zijn van (de schijn van) belangenverstrengeling. Het lobbyverbod na het aftreden houdt in dat gewezen bewindspersonen niet als bemiddelaar, lobbyist of tussenpersoon kunnen optreden in zakelijke contacten met een ministerie dat een beleidsterrein behartigt waarvoor de bewindspersoon vroeger verantwoordelijkheid droeg. Het beoogt te voorkomen dat aftredende of afgetreden bewindspersonen expertise, positie en netwerk uit de eerdere hoedanigheid als bewindspersoon op onwenselijke wijze benutten voor de belangen van een organisatie waar zij na het aftreden in dienst zijn getreden. Bovendien kan er dan sprake zijn van oneerlijke concurrentie door een informatievoorsprong."

Suggesties voor aanpassing van artikel 3.3. van de Gedragscode op het punt van lobbyactiviteiten

2.8 Met name de onderstreepte passages geven naar mijn oordeel g [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

2.9 Daarnaast zou gezien kunnen worden of [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Ruimte voor verdergaande borging

2.10 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] s. [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] De eerder genoemde circulaire⁸ vermeldt hierover:

"De mogelijkheid bestaat niettemin dat deze gewezen bewindspersonen in een nieuwe hoedanigheid betrokken raken bij zakelijke contacten op hun vroegere beleidsterreinen van hun vroegere ministerie. Daarom richt de effectuering van het lobbyverbod zich ook op de ambtenaren van de ministeries.

*Toepassing van het lobbyverbod op de ministeries
Om (de schijn van) belangenverstrengeling tegen te gaan, geldt dat ministeries uitdrukkelijk de bewindspersoon na het aftreden gedurende een*

⁸ Verwezen zij naar de beantwoording van Kamervragen door de minister van BZK, van 13 juli 2021 (en met name het antwoord op vraag 8), Kamerstukken II, 2020-2021, Aanghangsel van de Handelingen, 3559 en de Circulaire lobbyverbod bewindspersonen waarnaar wordt verwezen, is te vinden in Stcrt. 2017, 58811.

periode van twee jaar niet aanvaarden als lobbyist namens een bedrijf, een semipublieke organisatie (bijvoorbeeld een woningcorporatie, een publieke omroep of een zorginstelling) of een lobbyorganisatie (waaronder een non-gouvernementele organisatie) die belangen behartigt op de voormalige beleidsterreinen van de gewezen bewindspersoon. Concreet betekent dit dat rijksambtenaren vanuit hun ambtelijk functioneren geen zakelijke contacten in welke vorm dan ook onderhouden met een gewezen bewindspersoon op hun voormalig beleidsterrein gedurende twee jaar na het aftreden van de bewindspersoon. Het begrip zakelijke contacten moet breed worden uitgelegd: niet alleen gesprekken in levenden lijve, maar ook e-mails, telefoongesprekken, andere vormen van telecommunicatie of het deel uitmaken van een bedrijfsdelegatie.

[...]

Het oordeel over de (on)aanvaardbaarheid van zakelijke contacten met het ministerie ligt op het hoogste ambtelijke niveau en valt daarmee onder het mandaat van de secretaris-generaal. De secretaris-generaal van het desbetreffende ministerie heeft de mogelijkheid om aan gewezen bewindspersonen die met redenen omkleed daarom verzoeken een uitzondering op het lobbyverbod toe te staan. Een ambtenaar die zelf wordt benaderd door een gewezen bewindspersoon binnen twee jaar na het aftreden, verwijst betrokken oud-bewindspersoon naar zijn SG."

- 2.11 Overwogen kan worden om [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED].⁹

* * *

⁹ Provinciaal Blad 16 september 2020, nr. 6471.